

første Behandling, kan jeg ikke nægte, at ogsaa denne Bestemmelse er sunken betydeligt i Værdi i mine Øjne, efter at jeg har faaet Klarhed over, at den paa en meget nem og hurtig Maade kan eskamorteres bort ved en lille let Operation. I øvrigt er jeg paa det rene med, at nogenlunde konservative, nogenlunde tilbageholdende Amtsraad ingenlunde ere uden Betydning for Samfundets Økonomi, idet som bekendt Amtsraadene forvalte et Beløb af 6—7 Mill. Kr. aarligt, bortset fra hvad deres Kassebeholdninger og Versursummer andrage. Et Beløb af 6—7 Mill. Kr. af Samfundets Midler er naturligvis ikke nogen Bagatel, selv om det ikke vejer stort i Sammenligning med Sogneraadenes Forvaltning, der andrager godt og vel 20 Mill. Kr., og jeg erkender, at det har nogen Betydning, om man kan gaa ud fra, at der er maadeholdne og forstandige Amtsraad i alle Landets Amter.

Jeg har derfor ikke den mindste Trang til at faa foretaget nogen Forandring der, medmindre der kan opnaas noget bedre i Stedet. I saa Fald skal jeg med stor Fornøjelse gøre et Magelæg i den Henseende, og det er det, jeg tror, der kan ske, dels fordi som sagt Bibeholdelsen af Bestemmelsen om de direkte Vælgere til Amtsraadene er af saare ringe Sikkerhed, og dels fordi den Indfyldelse, Amtsraadene have eller kunne have i Fremtiden, vil være ret minimal, navnlig hvis man vil opretholde den ejendommelige § 22. Thi det er indlysende, at mere end een Gang vil et Amtsraad ikke lade sig byde, at naar der kommer et Andragende ind til det om Tilladelse til at udskrive et større Beløb i Skat, og det siger Nej, saa sker det alligevel. Noget saadant vil et ærekaert Amtsraad ikke risikere oftere.

Jeg tvivler ogsaa meget om, at Indenrigsministeren vil gøre det Eksperiment ret ofte for Købstædernes Vedkommende, saa meget mindre som vi fik et lille Kursus i sin Tid — jeg tror gennem „Aalborg Amtstidende“ eller et andet af Regeringens Blade —, som gik ud paa at vise, hvor demokratisk i Virkeligheden hele denne Bestemmelse var, idet det var utænkeligt, at en Indenrigsminister, der efter den nu gældende Statsskik maa antages at være udgaaet af det folkevalgte Ting, altsaa at være et Produkt af den lige og almindelige Valgret, skulde gaa imod en Begæring, der kom fra et Flertal i et Byraad, der ligeledes var udgaaet af den lige og almindelige Valgret. Det ansaa det paagældende Blad for ganske usandsynligt, og derfor betød det

ingenting. Den eneste Hindring, Bladet kunde se for, at det paagældende Byraad fik Ret til at udskrive, hvad det ønskede, var dette, om det efter Lovens Ordlyd kom til at fremgaa af en Forhandling mellem Indenrigsministeren og Finansministeren, at der var Fare for, at de paagældende Skatteydere skulde blive saa aldeles udtømte for Ydeevne ved den kommunale Beskatning, at Staten ikke mere kunde faa, hvad der tilkom den. Hvis et saadant Forhold indtraadte, mente det paagældende Blad, kunde der være Tale om, at Indenrigsministeren vilde sige Nej.

Jeg kan ikke, uagtet jeg er bleven noget til Aars, erindre, hvorledes Forholdet var i den første Fjerdedel af det sidste Aarhundrede, men jeg ved godt fra min Fader, hvor ulykkeligt man den Gang var situeret, og hvorledes den Gang saa godt som daglig Ejendomme bleve overtagne af Staten paa Grund af resterende Skatter.

Det er vist egentlig ikke den Tilstand, man skulde være saa lystet efter at lovgive for at faa tilbage. Efter hvad jeg kunde faa ud af den nævnte Artikel i det paagældende Regeringsblad, var det imidlertid det eneste, man kunde tænke sig, kunde afholde Indenrigsministeren fra at samtykke i, at der blev udskrevet, hvad der var ønsket. Altsaa, nogen stor Modstandsevne overfor for vidt gaaende Ønsker fra det kommunale Raads Side tør jeg ikke forudsætte hverken hos Indenrigsministeren eller det paagældende Amtsraad.

Selvfølge lig ved jeg meget godt, at Amtsraadene ogsaa have andre Hverv med Hensyn til den kommunale Styrelse end det at paase, at der ikke udskrives mere end lovligt i Form af Skatter. Selvfølgelig er der ogsaa paa andre Omraader Funktioner som ere af væsentlig Betydning, for Resten ogsaa i Forholdet til Sogneraadene, idet Amtsraadet tillige har den Forpligtelse at paase, at der ikke til Skade for det, vi i gamle Dage plejede at kalde Hartkornet, sker Forandring i Fordelingen af Skatterne mellem Hartkornet og Formue og Lejlighed. Det er ogsaa en af de Funktioner Amtsraadet har, af en ikke helt forbigaaende Betydning. Men efterhaanden som Tiden gaar og Hartkornsbeskatningen afløses af Ejendomsskyldskat, bortfalder hele dette Spørgsmaal af sig selv, fordi der da ingen Tilbøjelighed vil være til at forøge Hartkornsskatten til Fordel for Formue og Lejlighedsskatten. Det har der for øvrigt heller ikke været hidtil, snarere det omvendte. Hvis det ikke var Tilfældet, at